

alzheimer
nederland

Regelen bij dementie

Jij bepaalt wat er gebeurt

Inhoud

	pagina
1. Op tijd beginnen	3
2. Beginfase van dementie	4
3. Middenfase van dementie	9
4. Wie mag jouw zaken regelen?	12
5. Alzheimer Nederland is er voor jou	14
6. Onze brochures bestellen	15

Colofon

Deze brochure is een uitgave van Alzheimer Nederland. De informatie is met de grootst mogelijke zorg samengesteld met hulp van mantelzorgers, mensen met dementie en professionals. Aan de informatie in deze brochure kunt u geen rechten ontleen.

Redactie: Alzheimer Nederland | dementie.nl **Vormgeving:** Michelangela, Utrecht **Fotografie:** Jan Peter Fiering, Janita Sassen, Stella Gommans **Illustraties:** Michelangela **Drukwerk:** Libertas Pascal, Utrecht

© 2026 Alzheimer Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming en met duidelijke vermelding van de bron van herkomst.

I. Op tijd beginnen

Je hebt de diagnose dementie gekregen. Je kunt nog veel zelf, maar er komt een moment dat je hulp nodig hebt. Dan kun je maar beter voorbereid zijn. Zorg ervoor dat de hulp verloopt zoals jij dat wilt. Hoe eerder je dingen regelt, hoe duidelijker het voor iedereen is.

Er komt een fase waarin je zelf geen beslissingen meer kunt nemen. Bepaal nu alvast wie dat dan namens jou mag doen. Want je partner, kinderen of andere familieleden mogen niet 'zomaar' een handtekening voor jou zetten. Bedenk aan wie je geldzaken toevertrouwt en wie beslissingen mag nemen over je behandeling en zorg. Overweeg ook wat je wilt als je verder achteruitgaat.

Bedenk wie voor jou beslissingen mag nemen over geld en zorg.

In deze brochure lees je in stappen hoe je alles regelt in de verschillende fases van dementie.

- **Beginfase van dementie**, als je gedrag verandert en je geheugen je steeds vaker in de steek laat.
- **Middenfase van dementie**, als kleine veranderingen groter worden en je er meer last van krijgt.
- **Eindfase van dementie**, als je bij bijna alles hulp en zorg nodig hebt.

Hoe lang de fases duren, is niet te voorspellen.

2. Beginfase van dementie

Vraag om een casemanager dementie

Een casemanager dementie is een vaste begeleider voor jou en je naaste(n). Hij of zij kan je helpen bij alle dingen die je moet regelen. De casemanager weet ook hoe en waar je goede hulp kunt krijgen. Je huisarts kan een casemanager voor je aanvragen. Je zorgverzekering vergoedt de kosten.

Mag je nog autorijden met dementie?

Dementie kan je rijgedrag beïnvloeden, bijvoorbeeld door minder overzicht of een tragere reactie. Dit maakt het onveilig om te blijven rijden.

Wil je meer weten over wat je moet regelen in de beginfase van dementie? Ga dan naar dementie.nl/brochure-regelen

Heb je dementie, maar rijd je nog goed en vinden anderen het veilig, dan kun je onder bepaalde voorwaarden blijven rijden. Je mag niet meer rijden voor je werk, alleen in je eigen tijd.

Controleer eerst of er iets in je autoverzekering staat over autorijden met dementie. Sommige verzekeraars hebben aparte regels voor rijden met een ziekte of aandoening.

Vervolgens vul je een gezondheidsverklaring in bij het CBR. Het CBR bekijkt de verklaring. Soms krijg je daarna nog een gesprek met een arts. Die onderzoekt hoe ernstig de dementie is. Vervolgens beslist het CBR of je een rijtest krijgt. Als je veilig rijdt, krijg je een tijdelijk rijbewijs. Dat is meestal voor één jaar. Informeer je verzekeraar over de uitkomst.

Zet wensen op papier

Geef iemand toegang tot je bankrekening. Of open bij de bank een en/of rekening, waar twee mensen bij kunnen. Bedenk wie namens jou je geldzaken regelt en beslissingen neemt over je behandeling en zorg. Kies één of meer mensen die je helemaal vertrouwt. Praat er samen over. Schrijf je wensen op of vraag de notaris ze op te schrijven in een volmacht.

Let op: een en/of rekening met iemand die niet jouw fiscale partner is, kan nadelen hebben.

Notaris of (huis)arts?

Geldzaken regel je bij de notaris. Zorg moet je vooral met je (huis)arts bespreken.

Lees meer over de nadelen van een en/of rekening via dementie.nl/brochure-regelen

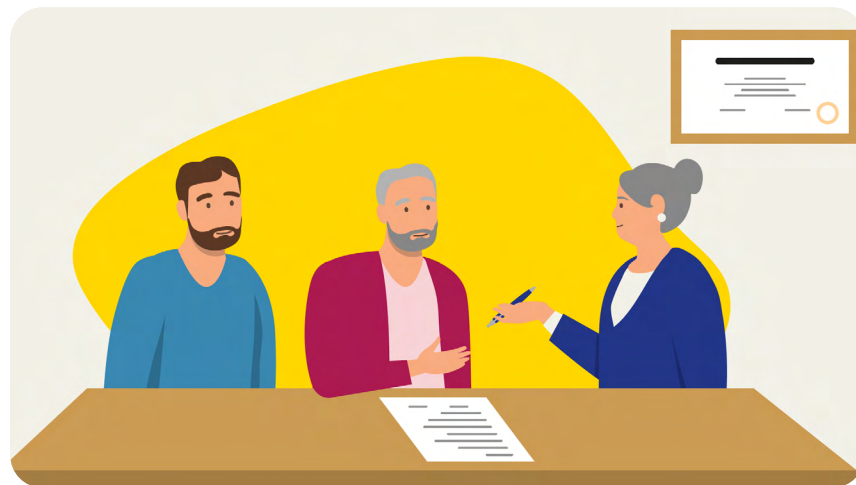
Maak een levenstestament

Je kunt de notaris vragen een levenstestament voor je te maken. Dit bestaat uit:

- de volmacht(en) die je geeft
- je wilsverklaring
- andere wensen of afspraken die je nu al wilt vastleggen

Ga in gesprek met je arts

In je wilsverklaring schrijf je welke medische behandelingen je wel of niet wilt. Dat je bijvoorbeeld elk jaar een griep prik wilt. Of geen reanimatie wilt als je een hartstilstand krijgt. Je kunt ook opschrijven dat je in een bepaalde situatie wilt sterven met hulp van een arts, door euthanasie dus. Maar let op: het is niet genoeg om je euthanasiewens alleen in je levenstestament te stoppen. Vooral je (huis)arts moet weten over jouw euthanasiewens. Daarnaast ook de mensen van wie je houdt.

Meer regeltips en informatie over euthanasie vind je op dementie.nl/brochure-regelen

Wat is een volmacht?

In een volmacht schrijf je wie voor jou dingen mag regelen als je dat zelf niet meer kunt. Denk aan het regelen van je bankzaken, of het invullen van een formulier. Maar ook wie medische beslissingen voor je mag nemen. Dat kan je partner zijn, of je kind(eren) of een goede vriend.

Met een volmacht kan iemand op veel gebieden besluiten voor je nemen, maar er zijn grenzen. Hij of zij kan niet:

- jouw testament laten maken of veranderen;
- een huwelijk namens jou sluiten;
- een verzoek om euthanasie doen namens jou;
- het donorregister namens jou invullen.

Wat is wilsbekwaamheid?

Wilsbekwaamheid betekent dat je kunt bepalen wat je wilt. Als je wilsbekwaam bent, kun je begrijpen wat de gevolgen zijn van een beslissing. Je kunt bijvoorbeeld beslissen niet mee te gaan naar een feestje, omdat je weet dat je daar veel te moe van wordt. Of meebeslissen over de behandeling van je versleten heup, zodat je weer zonder pijn kunt lopen. Of beslissen aan wie jij een volmacht geeft en wat die persoon allemaal voor jou mag doen en beslissen.

Wat is wilsonbekwaamheid?

Iemand met dementie krijgt steeds meer moeite met begrijpen wat gevolgen zijn. Gevolgen van keuzes en beslissingen. Dat noemen we wilsonbekwaamheid. Je bent wilsonbekwaam als je:

- informatie niet kunt begrijpen en afwegen;
- niet begrijpt wat de gevolgen van je besluit zijn;
- en/of geen besluit kunt nemen.

Wilsonbekwaamheid geldt voor één bepaalde situatie. Bij vergevorderde dementie kun je nog prima beslissen wat je wil eten, maar misschien niet meer wat er met je geld gebeurt. Of je wilsonbekwaam bent, bepaalt een (medisch) specialist, afhankelijk van het onderwerp.

3. Middenfase van dementie

Thuis blijven wonen

Natuurlijk wil je zo lang mogelijk in je eigen huis blijven wonen. Weet dat je daarbij volop hulp kunt krijgen.

- **Huishoudelijke hulp** kun je aanvragen bij de gemeente, particuliere bedrijven of vrijwilligersorganisaties.
- **Hulpmiddelen** maken het dagelijks leven makkelijker. Aanpassingen in of rond je huis regel je via de gemeente of zorgverzekering.
- **Dagbesteding** geeft een prettige invulling van je week. Passend bij wat je kunt en wilt. Je casemanager en de gemeente weten welke mogelijkheden er in jouw buurt zijn.

| Probeer zo veel mogelijk vooruit te kijken.

Bedenk ook alvast waar je wilt wonen als het thuis niet meer gaat.

Bespreek alle bovenstaande onderwerpen met jouw casemanager. Die kan de juiste acties in gang zetten om hulp thuis te krijgen. De casemanager kan ook helpen om passende dagbesteding te vinden. Daarnaast kan hij of zij helpen zoeken naar een goed verpleeghuis en uitzoeken hoe lang de wachtlijsten daar zijn.

Meer informatie over thuis blijven wonen is te vinden in de **brochure Thuiswonen met dementie**. In hoofdstuk 6 lees je hoe je deze brochure kunt bestellen.

Meer informatie over andere woonvormen en voorbereid zijn?
Ga dan naar dementie.nl/brochure-regelen

Als het thuis niet meer gaat

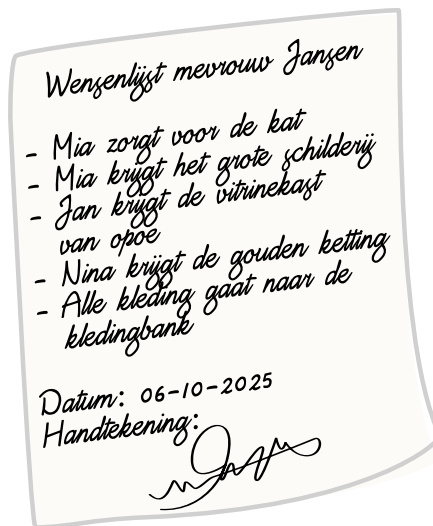
Er komt misschien een moment dat je 24 uur per dag begeleiding en zorg nodig hebt. Je naaste kan die zorg dan aanvragen bij het CIZ, Centrum indicatiestelling zorg. De Wet langdurige zorg (Wlz) vergoedt de zorg die een verpleeghuis biedt. Je moet wel een eigen bijdrage betalen, die onder meer afhangt van je inkomen.

Vorbereid zijn

Vooruit kijken is altijd lastig. Toch is het aan te raden om al na te denken over wanneer je er niet meer zult zijn. Leg je wensen voor na je overlijden vast in een wensenlijst.

Een wensenlijst schrijven

Een **codicil** is een lijst waarin staat wie na je overlijden de meubels, sieraden en kleding krijgen. Denk ook aan je huisdieren. Schrijf de inloggegevens van je apparaten en sociale media op. Noteer ook op welke plek je belangrijke dingen bewaart. Zet ook de datum en je handtekening erop. Als je al eerder in je leven een **testament** hebt gemaakt, ga dan na of het nog steeds klopt. Wil je iets veranderen, ga dan naar de notaris.

Schrijf je inloggegevens op en waar je belangrijke dingen bewaart.

Organen doneren

In het **donorregister** meld je of je jouw organen en weefsels na je dood aan een patiënt wilt geven. Je kunt die keuze ook aan je partner of familie overlaten. Als je niets doet, sta je op **donorregister.nl** aangemeld met 'geen bezwaar'.

Hersenen schenken

Je kunt na je dood je hersenen aan de Hersenbank geven. Ze worden dan gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek. Onderzoek dat kan leiden tot beter begrijpen hoe zieke en gezonde hersenen werken. En uiteindelijk tot nieuwe behandelingen van hersenziekten.

4. Wie mag jouw zaken regelen?

Ben je getrouwd? Ook dan moet je dingen vastleggen. Zonder volmacht mag je niets beslissen over je partner. Je moet het dus altijd vastleggen, ook als je getrouwd bent. Op een gegeven moment kun je niet meer zeggen wat je wilt. Als je dan niet hebt opgeschreven wie namens jou beslissingen mag nemen, moet iemand toch jouw rechten bewaken. Volgens de wet moet dat in deze volgorde:

- 1 je mentor, bewindvoerder of curator
- 2 je partner
- 3 je ouders, kinderen, broer of zus, je grootouders en kleinkinderen

Is er geen gemachtigde en kun je je geldzaken niet meer zelf regelen? Dan bepaalt de rechter wie beslissingen voor je neemt.

Bewindvoerder voor geldzaken

De kantonrechter kan een bewindvoerder aanwijzen. Deze beslist dan voor jou over geldzaken. Meestal is dit een partner of familielid. Het mag ook een bewindvoerder van een bureau zijn. Beslissingen neemt de bewindvoerder zoveel mogelijk samen met jou. De kantonrechter beschermt je, door te controleren wat de bewindvoerder doet.

Ook als je bewindvoerder je partner is, wordt hij/zij jaarlijks gecontroleerd. Wil je dit voorkomen? Leg het dan na de diagnose vast bij de notaris (zie pagina 6).

Mentor voor verzorging

Als je niet meer zelf kunt beslissen over je verzorging en behandeling, kan de kantonrechter een mentor benoemen. Die neemt zo veel mogelijk samen met jou besluiten. De kantonrechter doet dit alleen als je geen partner of naaste familie hebt, of als je familie het niet eens is over de verzorging.

Curator voor alle beslissingen

Curatele is een combinatie van mentorschap en beschermingsbewind. Als je onder curatele staat, heb je voor elke beslissing die over geld gaat, toestemming van de curator nodig. De kantonrechter kan een curator benoemen als bewindvoering niet genoeg is om je te beschermen.

Wil je meer weten? Kijk dan op dementie.nl/brochure-regelen

5. Alzheimer Nederland is er voor jou

- Maakt onderzoek mogelijk naar preventie, behandeling en genezing van dementie en een beter leven met dementie.
- Zorgt voor ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers met hulp en advies.
- Komt landelijk en lokaal op voor de belangen van mensen met dementie en mantelzorgers, in de zorg en politiek.
- Werkt actief aan een dementievriendelijke samenleving.
- Geeft voorlichting en informatie over dementie.

We geven je graag hulp en advies via:

- **Dementie.nl**
Hier vind je handige tips en informatie over het omgaan met dementie en kom je in contact met lotgenoten en experts.
- **DementieLijn**
0800 5088. Voor gratis deskundig advies over (omgaan met) dementie.
- **Alzheimer Cafés, Trefpunten of Theehuizen**
Bezoek onze Alzheimer Cafés of andere activiteiten in de buurt voor lotgenotencontact, informatie en advies.

Wat wij nog meer bieden:

- Een (online) gespreksgroep op dementie.nl/gespreksgroepen
- Trainingen voor een dementievriendelijke buurt op samendementievriendelijk.nl
- Gratis brochures over omgaan met dementie via alzheimer-nederland.nl/brochures
- Maandelijkse nieuwsbrief per e-mail vol informatie en tips via alzheimer-nederland.nl/nieuwsbrief
- Een aanbod van alle activiteiten en ontmoetingsplekken in jouw regio vind je op dementie.nl/activiteiten

6. Onze brochures bestellen

Alzheimer Nederland heeft nog meer brochures. Bijvoorbeeld over leven met de diagnose dementie en onderwerpen zoals 'Als thuiswonen niet meer gaat'. Je kunt onze brochures gratis bestellen. Natuurlijk is een vrijblijvende gift erg welkom! Ga hiervoor naar alzheimer-nederland.nl/donatie

Bestellen kan via
alzheimer-nederland.nl/brochures

Liever telefonisch?
Bel dan 033 303 25 02.

Steun Alzheimer Nederland

Wil je ons steunen? Dat kan op een manier die bij je past:

- Als vrijwilliger bij een van onze afdelingen in het land.
- Als collectant of door een actie te organiseren.
- Door het delen van jouw kennis en ervaring. Bijvoorbeeld in een verhaal op dementie.nl, met een gedicht, in een gespreksgroep of via ons online panel.
- Met een gift of als vaste donateur. Iedere gift is welkom op NL13 INGB 0000 00 2502 ten name van Alzheimer Nederland of via alzheimer-nederland.nl/donatie
Alvast enorm bedankt!

Een beter leven met dementie en een toekomst zonder dementie.

Daar zorgen wij voor.

Heb je vragen of wil je meer weten?
We helpen je graag verder.

dementie.nl
samendementievriendelijk.nl

Bel de DementieLijn via 0800 5088

Voor gratis deskundig advies over (omgaan met) dementie.

Alzheimer Nederland

Stationsplein 121, Amersfoort

Postbus 2077

3800 CB Amersfoort

033 303 25 02

info@alzheimer-nederland.nl
alzheimer-nederland.nl

2026

